

Oponentní posudek bakalářské práce

Škola: KTF UK, Ústav dějin křesťanského umění, 2009

Název: Bytová otázka v československé meziválečné architektuře - soutěže na domy s nejmenšími byty v Praze (1930-1931)

Autorka: Zuzana Svobodová

Vedoucí práce: Mgr. Eva Novotná

Oponent: mgr Hubert Guzik

Historik umění se pouští do zkoumání architektonických soutěží zpravidla nejenom kvůli vítěznému návrhu. Stejně přitažlivé jsou pro něj i doprovodné jevy soutěže. Na jedné straně zajímá badatele proces třídění architektonických nápadů a myšlenek a následná debata uvnitř architektonické komunity, na straně druhé se jeho pozornost obrací ke komunikaci s mimoarchitektonickým publikem: na to, jak zadavatelovy podněty ovlivňují uvažování i debaty architektů i to, jaké mají soutěžní výsledky ozvěny mezi širší veřejností.

Zuzana Svobodová se ve své práci zaměřuje především na první skupinu těchto doprovodných jevů: sleduje a většinou zdařile systematizuje architektonické kořeny tří pražských malobytových soutěží let 1930-1931, připomíná jejich ozvěny v odborné debatě a vyjmenovává jejich dopady na obytnou výstavbu. Zabývá se přitom hlavně oblastí urbanismu, typologií obytných domů a snahami o ekonomizaci a standardizaci výstavby či reorganizaci půdorysů. Jak správně podotýká, pražské malobytové soutěže byly jakýmsi katalyzátory architektonické debaty po celá 30. léta i po druhé světové válce. Je přitom třeba vyzdvihnout, že autorka chápe tyto soutěže komplexněji, než jak by k tomu mohly svádět četné recentní práce věnované radikálnímu křídlu pražské avantgardy: vedle přínosu marxistických architektů neopomíjí Zuzana Svobodová ani přínos těch politicky umírněnějších. Jen některé autorčiny závěry, například ten o drahých technologických vymoženostech funkcionalismu (s. 52) působí příliš heslovitě, zatímco většina těch ostatních přirozeně vyplývá ze zkoumaných událostí či textů. Obzvláště kapitola přímo pojednávající o zadání a výsledcích pražských malobytových soutěží dokazuje, že autorka zvládá primární výzkum, umí vyhledávat, používat a citovat zdroje, které v okruhu avantgardy vznikly, a že je dokáže následně seskládat do souvislého vyprávění. Zná také základní domácí literaturu věnovanou zkoumané problematice.

Zopakujeme-li ovšem druhou z funkcí architektonických soutěží, a sice výměnu podnětů mezi architektem a zadavatelem či nearchitektonickým publikem, objeví se prostor, v němž by Zuzana Svobodová svou jinak solidní práci mohla snad v budoucnu ještě vylepšit. Zdá se totiž, že autorka, vycházejíc v podstatě pouze ze zdrojů vzniklých v okruhu avantgardy, nechťně umísťuje pražské malobytové soutěže v jakémsi vakuu, kde kromě architektů a státu-zákonodárce sotva existují jiní aktéři. Například velice pozoruhodný zadavatel, za kterého lze bezpochyby považovat družstvo Včela, je v práci přítomen v podstatě pouze prostřednictvím soutěžních podmínek, a tak otázka, zda kolektivizace bydlení byla v Česku výlučnou doménou marxistické architektonické avantgardy, otázka, kterou nutně vyvolávají soutěžní podmínky formulované Včelou, zůstává nezodpovězena. Omezení na zdroje vzniklé v okruhu avantgardy tak ztěžuje pátrání po dosud neznámých inspiračních zdrojích architektury.

Tato výtky či spíš výzva k dalšímu bádání však nesnižuje celkově kladné hodnocení předkládané práce. Čtivost jinak solidního textu nepatrně ovlivňují četné chyby ve skloňování přídavných jmen slovesných a pravopis y/i (s. 24 a 52).

Práci Zuzany Svobodové plně doporučuji k obhajobě.

V Praze, 24. 08. 2009

Hubert Guzik

